

Volfram

milan jesih

21.

Kiše, kiše srce, mirisne kiše! »Tvoj duh se s mojim prepliće;« — šibicu taknem, smešeći se, čini mi se, napolju je ječanje njiye u predvečerju čun izgubljen — »u jedno odliven, jedno je!« — i kao nešto živo toneć umire. »Jedno smo, jedna koštica sred teškog mesa galaksije!« Daleko u sebe zamišljen, do dečjih srdžbi, palim sveću, unutrašnji život kao da ističe, odsad samo još pulsirajuća plazma, ogledalo, kravača, losioni, glatkoća?

»Mrak ti je?« Kako sam krhak, tvrdoća, kako rastem u krtoj sobi, u levici mi se drobi čajna šoljica, desnicom si ljubim bradavicu, dve suve suze mi hladne kliznu niz obraze, daleko neistinito je sa mnom i u meni: go s tananim sramom kroćim napolje, kiša je kosa žene, žena je planina, planina noć, noć noć; »Laž ti je?« Časovnik kuca, voz sirenom, Doppler, željezno reže u prazno vreme. Šta sam, kađ sam, ko sam ja?

22.

Svodi se nada mnom, noći! Miris cveća i ruzmarina iz vrta, od stola miris jela i ruzmarina u njemu, o, zvezde! Mlad đavo, ta to sam, s dušom na raspehu nade, što raste u veru i pobožnost i prevrat, pun samoće suludih, bez opomene bez podsticaja bez grla i jezika nemam glasa i slep se otvaram talasima straha i gađenja. Iz sebe čujem kako se u krošnjama buđi prelja kako vas razumne murine živkaju, o, zvezde, o, bele,

i kako bi ih rado prepljuskalo plašljivo more — kao šuštanje zaboravljenih dana, svila, i spokoj se prosipa s vas. Pacov devojka čaršav prostire, zvekeće, rida od radosti i zanesenosti, i ja spremam i velik sedam da jedem. Što je vino, što je vrt. Oh, sirće je otrovno, groblje je; da ga pijem uz dobro drvo, da legnem u njegov hlad? Da capo: Svodi se nada mnom, moći! Daljine su luđe, a vi ste, o, zvezde, od sveg najbliže, o! o! bele!

23.

Žudnjom gnevnog vina zašlo je sunce, zamirisao je čist, milostiv spokoj; sedamnaesti mjeseca jadrana je danas, luna je niska i rana, k večeri nosi od uspomena želju, od svetlosti noć blistavu i svu u sebi daleku i u licemeran pozdrav nadu i hobotnicu još slatku od zamorenog lova — tuđ svet, sumanut, neprijateljski kaos. Prisitnost, a ne poverenje: kao da ju je pobacila od pretvaranja bolesna kaluderica i ništa nije istinito?

Prezrivo ćutanje — tako bude kad se ljudi prikrivamo — zarezonira gradelom i belim pepelom pod njom, noževi iznenada sunu da plešu i budu sveumirujući prakrik, da Kola iskoče a piće da se polije. Slepoća, talasanje, daljina; frekventni Mlećni autoput u Rim, poćinak, opijenost, blaga, jetka krv. Nićim se ništa ne traži; vreme što sve legne i pritisne tlu kršnu poćerku.

25.

Duboko u otok utopljeni cvrći — »što je njihovo, ne uzimati im« — isveća, samoća, što gori. Vino se pesak u ustima drobi i tali i nikada ne bude, što je htelo biti: med za moć reći, samo vrata u milosrdnu obamrlost, u nećasnu želju, da suze isprose ljubav Sreće gospe... Svuda uokolo razlio se poćinka mir i jenjavanje u meni je taćno to što govori srce.

U taj sat, kad bi bio, i bog bi legao, kao što pusta reka leže među svoje gorke obale. U taj sat bi si, kad bi bio, zavitalao svoj tomahavk kroz zvezde u tužno teme. Bi si, kad bi bio, svukao kožu i dušu do gis strune kićme i kao ridanje brujao; i, kad bi bio, sobom omamljen želio bi da zaboravi celinu i elemente zlog ljudskog govora.

28.

Iznad zvezda, iza zvezda ima još zvezda, gledam ih u izlogu, mlad: kome ća ih kupim, koga da volim? Zatišje je u meni kao posle boja, a ne znam posle ćega; već dugo živim pusto i ne znam ni za kakvu strast — svagda je kao noćas: kuća prazna, sto sam, ignorancija stvari i vreme, što presahnjuje, a ne presahne, samo svoje, a i pored svega ja, bez ijedne dobre uspomene, bez ijedne dobre ljubavi, ćovek, koji ništa nema i nije mu nidoćega.

Sjajni, lepi, vrli ravni svet, premalen da bih se u njemu ispravio, prevelik da bih mogao u njemu živeti! Noć je pojela travnjak i šumu, planinama pogrizla vrhove i uspuć se i ljudi — vas — mržnjom dotakla, vetar se ne mrdnu, ni otkuda se amo nikakav glas ne iskrade — jesu li se skrili krici zemlje i uzdasi ilovaće? I sam, gost u žmirećem kasnom satu ćutim. Tako je, kao da je neko umro, pa ćeka da klimmem za njim.

29.

Ić, ić, ić k izvoru sati! da se vrata u duru otvore: kuća koliba, nošnja povezaća — sna dno: u prozorima vatre vrelih polja, tu zrelih ulja mir, interior predan, vonj na porod i sve nedotaknuto, sto, stolice, slike, bista, i isto... Tiho, oh! konzul sam u hladnoj Africi, papige ćeškom ućim, kada bih pisao kući, kuća je ćim, i ne znam, to bogatstvo — ti dani, volje, srdžbe, straha, radosti bodre, da l' mogu to da uzimam, da l' je za mene?

Slepa sila žudnje za mene, oštra žvala, kultura i svetlost, vreme ćaja i vreme ćara — za mene! stremljenje! slobodan rast! Citiram: »Veće se s krotkom tišinom igra, na zemlju je pala milostiva tama i planinama lica pokrila...« Reći u laganom sfumatu, znaćenja potopljena kao u kakav drugi, tuđi život, kojeg ja ne bih umeo živeti; telo si svlaći blage alge sećanja — tesan korzet — i s teškim, mutnim sjajem prolazi.

30.

Dvaput sam zaspao i dvaput se probudio i oba puta bilo je isto vreme, teško i nepojmljivo; zatvoren pred ljudskim danima, zastrt umu, volji neopažljiv, a vidu nutrine u bezdanoj slutnji delišes mameći; tako sam pred sobom tuđe biće, koje bi rado ispred sebe išlo i pokrilo lice udbaša, izraz ćiraša noću: izgubljene vere, ugasle i već malo zaboravljene strasti — tako ću, dok ne umrem, živeti među ljudima.

Tišina je obukla dom u slatkast okus na zaborav; iznenađa od pruge, od signala nestrpljiv pisak lokomotive. Dan sahne, stvani u polumraku poćinju ludovati: makaze plešu, vaza se ukloni, kad makaze polete, odmakne se opet U nebo je kroćila Venera svetla, tužnih ljubavi slika, a voz, kojem pokaže put, već klizi napred. U prizemlju se s klavira javi lagan skerco, u vazduhu je mešto, nije miris, što blago, decentno uznemiruje.

Sa slovenaćkog prevéo: Josip Osti